

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat hóra . . . 5 K. — f.
 Három hóra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARSS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyilttéri közlemények garmond-soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk összekötöttségben levő hird. írók árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat kiadóhivataltba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Szent István napján.

Irta: Pözna József.

Rossz időket élünk; Rousseauval szólva „a romlottság most már mindenütt egyforma, nincsen már erkölcs és erény.” Ha a természeténél fogva jónak teremtett lelkünk valami szép, nemes és önzetlen ideál után sóvárog, ha a szülő vagy nevelő a magyar nemzet kiváló tulajdonságait s erényeit akarja a tanulni vágyó fiatalsággal megismertetni: mindegy — sajnos — megfelelő példákat nem a mai, anyagi szellemű, önző célokat szolgáló, kiváló jellemekben és nemes ambícióban szűkölködő korban keres, hanem visszamegy a múltba, onnan vesz eszményképet.

Ha a jelenünk sivár, hadd gyönyörködjem hát nemzetem múltjának dicsőségében, hadd kábuljon el lelkem a dicsőséges múlt emlékeinek virágos illatától! Ha az annyi fényvel, mint gyásszal teli múltunkra gondolok, megtelik a szívem jóleső érzéssel, mint megtelik a virág kelyhe a meleg, tavaszi reggel üdítő harmatával! Hála rebg ajkam, hogy ez a nemzet az én nemzetem, amelyet ősi hazájából erősebb népek elűzvé, idejött, hogy új hazát szerezzen e vérrel annyit öntözött földre. Olyan volt itt sokáig, mint az elárvult madár, kitéve viharoknak, szélnek.

Csak a Te jószágos szemed vigyázott rájuk Uram! a hazáért vivott iszonyú harcokban, Te küldtél és adtál nemzetemnek Gigásokat, kik hazaszeretettől lángolva, megmentői lettek a kétségbeesés keserű perceiben. Ilyen volt Sz. István is, aki midőn látta, hogy a külföldi kalandozások a magyar nemzet erejét gyengítik, „sok vért ontva, maguk is vérezve,” atyjával együtt a kereszténység felvételében látta az ország megmentését. Népével együtt a pogány vallásról a civilizációt annyira előmozdító keresztény vallásra tért, mert akkor civilizáció és kereszténység egy. Más alapokon művelődni, mint keresztényen, akkor ki volt zárva. Ennek belátása nagy érdeme Sz. Istvánnak, mert ezzel biztosította ezeréves fennmaradásunkat.

Valóban „kard foglalta el, kereszt tartotta fenn e hazát.”

E szent keresztet első királyunk oda tűzte a Kárpátok hatalmas bérére, melynek enyhet adó árnyékában pihent meg a magyar nemzet annyi jó és balsors közepette. A kereszt jelvénye ékesítette lobogóinkat azon fényes csatákban, melyekben hazánkat, tűzhelyünket védelmezve, védtük a ke-

resztény Nyugatot, de a keresztény kulturát is. „Ez a nemzet akkor volt leghatalmasabb, mikor a keresztet védelmezte; akkor fog elpusztulni, mikor azt megtagadja.”

Az erős keresztény érzület és hit adott csodálatos erőt Sz. Istvánnak, hogy az óriási hatalmú k támadásait vissza tudja verni; bite adott neki bátorságot; ez tüzelte őt a valódi hazaszeretetre, arra a hazaszeretetre, amely erényszámba jön, mert áldozatokat kíván, lemondást követel. Valóban nézzétek a sz. királyt! Minden erejét népének boldogítására fordította, az irgalmasság cselekedeteit nagy mértékben gyakorolta; mint király nem átalotta a szegényekhez leszállani, a betegeteket gyógyítani.

Az önmagát adó szeretet kiáradó tüzeinek melege föl is olvasztotta rövid idő alatt a hitbeli közönyt. Az ő és más vallásos királyaink, nagyjaink példáján buzdulva, nemzetünk átveszi ezektől a vallásosság, hazaszeretet, önzetlenség, igazságosság erényeit s azokat századokon át gyakorolja. De boldog is volt a magyar! Jól mondja egyik régi énekünk, hogy akkor „virágos kert vala híres Pannónia.”

Azért a jelenben, amikor semmi őszinte vallásosság, semmi igazságosság nem tapasztalható, pedig „iustitia est regnorum fundamentum;” amikor így gondolkozunk: „ideo meliora, proboque, ta aen deteriora sequor;” mondom, most, visszagondolva a dicső múltba, így fohászokodunk szorongattatásainkban:

*Hol vagy István király, téged magyar kíván,
 Gyászos öltözetben te előtted sírván . . .*

Hol is a régi jó birnevünk, hol a magyar „Virtus.” Bizony a nemes szívek összeszorulnak, látva a mai társadalmi viszonyokat, a hitbeli közönyt, az anyagi korszakot, amelyben minden eladó és megvehető, mint Sallustius idejében Rómában. Csak az öngyilkosságok szaporodnak, magas rangú egyének önkézükkel vetnek véget örömtelen életüknek; tele vannak a hírlapok rablógylkosságokkal. Nincs személyi biztonság a humanizmus e századában, majdnem csak szükségét érezzük ama Sz. István-korabeli törvénynek: Szemet szemért, fület fülért!

Hanyatlásnak indult társadalom biz' ez, amelyben semmitse eszmény nem nő és nem virágzik többé! „A közügyért való önzetlen lelkesedést kiszorította a magán érdek kultusza. A jog helyébe lépett az erő, az igazság helyébe a hatalom, az eszmények helyébe az érdek. Amit szájjal hirdettek, azt maguk sem hiszik s a hazug-

ság rongyával takargatják a rothadást.” Ilyen korszakban szinte szerencsétlenség születni!

De hagyjuk e sötét képet. A hitbeli közöny és vallástalanság mégis már kezd eltűnni. A hajnal pír ugyan még gyenge; de hiszen „a sötét éj után a legfényesebb és legderültebb napot is a hajnal pirkadásának néhány sugára jelzi.” És ez jó jel; mert a hitbeli közöny megszűnése fogja majd eredményezni a minden nemes és jóért való önzetlen lelkesedést. Hogy ez így lesz, attól nem félek; mert nemzetem ezer éves multja arra tanított, hogy valahányszor eltértünk az ősi erények utjáról, mindannyiszor büntetett bennünket az Úr Isten; de viszont, ha hozzá visszatértünk, mint egykor az izrealiták, áldó kezét mindjárt éreztük. „Omnia dum pereunt, comes est post funera Virtus.” Sursum corda!

Iskolaügyeinkről.

Fogyóban a vakáció; közeleg az új tanév. Az illetékes iskolafenntartók most készítik azt elő, főleg a külső rendtartást illető intézkedéseikkel.

A sok tagozatú zárdái leányiskolánk példás tisztaságával már szinte várja a növendékeit. Alaposan rendbe hozták a város által fenntartott kath. fiu-elemi iskola épületét is. A gimnázium külsején, folyosóin, évekre szóló nagyobb tatarozási munka folyik. A tanítóképző öreg épülete is, már amennyire tisztes kora a reparációt tűrte, rendbe jött. A kisebb számu felekezesetek is készen fogadják a szeptembert.

Elemi iskoláinkat eszentül külsejükről azonnal felismerhetjük. Egy mult évi országos törvényünk szerint épületeikre, megfelelő felirások alkalmazásával, kifüggesztik emzeti címerünket. A tantermekben is ilyenek fogják hirdetni a gyermekek előtt a magyar állam hatalmát; himnusz-táblák ahhoz a nemzeti imához fogják őket hangolni, hogy „Isten áldd meg a magyart!”

A magyar állameszmének egy újabb ténfoglalása, ez a törvényes intézkedés. Időgen nemzetiségű vidékeken egy immár hasznatlatlan szűségesség, a magunkvériűk közt az ezme diadalmos továbbvonulásának a jele. Hadd érezze a legkisebb gyermeklélek is ebben a soknyelvű hazában, hogy az iskola, annak a megénekelt, hévvel szóított „mindnyájunknak Édesanyja”-nak egy-egy emelője, melyből a tudományt, vallást, erkölcsöt, egész valóknak csinosítását a Haza javára kell megszerezni. Lehet, hogy a magasabb fokú iskolák is feldisznítik magukat az állameszme ezen külső jeleivel; de az bizonyos, hogy politikai mélyebbjárás rakatja azokat föl a népoktatási elemi intézetekre azoknak homlokára, hová a tanulásra kötelezettek

milliói járnak mindennaposan vagy ismétlődő tanfolyamok szerint.

Utóbbiak között — s ezúttal ezekről akarunk egy kissé részletesebben szólni — itt nálunk nagy rajt tesznek a tanoncok: úgy iparosok mint kereskedők.

Ezek iskolázásának nincsenek u. n. történelmi gazdái. A tanoncok iskolás neveltetése hazánkban még egészen új keletű. Ennek a két rétegnek oktatását csak újabb törvényeink szabályozták a politikai községek téve iskolának fenntartó gazdául. Ezek kötelesek a tanoncok szakirányba terelt elemi oktatásáról az ismétlődő tanfolyamokon gondoskodni.

Városunk már vagy két évtized előtt rendezte ezt az ügyet. Derekasán, korszerűen. A két tanonciskolánkat látogató, ellenőrző miniszteri biztosok elismeréssel adóztak az itt elért iskolai eredményeknek. Tanügyekben fejlett városok e nemű iskoláival állították párhuzamba iparos-és kereskedő-inasiskolánkat. Bizonyos, hogy városunkban e két foglalkozáshoz tartozó újabb nemzedékünk kitetszően paléozott tagjai már jórészt ezen iskoláinkból kerültek ki.

Most azt halljuk, hogy a városi hatóság az eddig önállóan szervezett, a szakszerű iskolai képzésnek — itt is, ott is — teljes érvényt biztosító két iskolát össze akarja csapni. A város háztartásában szükségessé vált *takarékosság* vezetői eljárásában s az államilag terbe vett „ingyenes népoktatás” állítólagos szűkkeblű rendelkezéseit.

Az iskolák felelős Bizottsága a napokban tárgyalta a kérdést. Tisztázta azt, hogy az oktatás ingyenessége alkalmával a város teljesmértvű tandíjkárpótlásban részesülend, másrészt iskolagondozói szerepében rámutatott a felelősökre arra, hogy a fejlődés útmutatójának visszafordítása nem méltó egy olyan városhoz, hol a biztató jövőnek egyik fontos tényezője éppen az ő kultúrintézményeiben van megadva.

Az ügyet nemcsak hivatal szerint, de ügyszeretettel kezelő Bizottság határozata — mint halljuk — megaláztatást keltett kereskedői köreinkben, kik ezen szakiskolájuk

önálló fenntartását két évtizeden át önként vállalt, általuk megajánlott, páratlanul magas tandíjak fizetési kötelezettségéről tették lehetővé.

Mi ezzel az ügygel kapcsolatban ezúttal rá akarunk mutatni arra is, hogy éppen ilyen dolgokat, a kultúra ügyét nem lehet merőben egyoldalúan, a hivatalnok szemüvegén át nézve intézni.

Elismerjük, hogy városunknak szaporodnak a terhei s azok közt a közművelődés számlájára tartozók. De hisz ez utóbbi tulajdonképpen örvendetes tény. Az ovodától kezdve öt elemi iskolán, két tanonciskolán, két más irányú ismétlődő-iskolán, polgári iskolán, főgimnáziumon át — az állami képzőintézetet is idevehetjük elemi és gazdasági iskolájával — vagy 2000 tanuló érdekéről kell immár nálunk gondoskodnia a hatóságnak. A teljes vagy részleges anyagi ellátáson túl a külszervezetre vonatkozó intézkedések egész raja nehezedik a községi adminisztrációra, melyek sokszor az iskolákban folyó belső, pedagógiai munkával is érintkezésbe jönnek. Nézetünk szerint ezen mindinkább szaporodó adminisztrációs és pedagógiai természetű hivataloskodás útján azon városok járnak el helyesen, melyek ezen a jövő kialakozása szempontjából eminenter elsőrendű fontossággal bíró munkát egy önálló hatáskörű hivatalra ruházzák. Ad az már nálunk is egy embernek való dolgot.

A tanügyi — a kultúr — tanácsokra gondolnak.

Az a véleményünk, hogy még mielőtt törvényes kötelezettség állapíthatnák meg azok szervezésére nézve, ezen állás nálunk való szervezésének szükségességét az örvendetesen fejlődő helyi kultúránk ki fogja sürgetni, meg fogja azt teremteni.

Magyarország — „a lovasok országa” ?

Mily szépen hangzik ez! Pedig sajnos érdemtelen ma már hazánk e szép elnevezése!

Midőn ezer év előtt a magyarok e szép országot hősi büszkeséggel hazájuknak megszerezték, lóháton vonultak abba! Minden egészséges ember lovagolt; onnan ered

e mondás: „Magyarország a lovasok országa!” — És ma? — Ki lovagol ma? — Kevés dicsőre méltó kivétellel, — csak az, aki arra kénytelen! — Ez egészséges férfi sport, a lovaglás, keserű kötelezettséggé süllyedt, és magában véve a valódi- és pénz-arisztokraták is a kerekeket a nyereg elébe helyezik.

A művelődés előrehaladt, az iparágak kifejlődtek, különféle találmányok láttak napvilágot, sőt a sportot is úzik a magasabb, gazdagabb körökben, nyugati stílusban, de a nemzedék hanyatlak, mert keveset lovagolunk!

Ebben a tekintetben nem tartottunk lépést a művelődéssel, hanem sajnos, mélyre süllyedtünk, oly mélyre, hogy, ha 2-3 lovas megje enik valamely faluban, (ugyan ritka látvány!) az összes asszony-népség és utca-gyerekek futnak utánuk, hogy lássák a „komédiásokat!” oly szokatlan ez a nép szemének, ugyan azon népek, melynek elődei lóháton jöttek ebbe az országra!

Szomorú ez a mai fiatalságra nézve, s arra nincs mentség! Több ezer fiatal ember van országunkban, kiknek szülei lovakat tartanak; de sohasem lovagolnak, s talán lovon soha nem is ültek; persze kényelmesebb, s az ő szempontjukból talán elegánsabb is, két jukkerrel 1 kilométert 2 perc alatt megtenni! — Ez sport? — Minden esetre drágább, cénénküibb és a jövő nemzedékre nézve károsabb kedvtelés ez, mint a szívet, testet s idegeket erőtítő lovaglás torony irányban a földet keresztlül.

Azok a szülők, kik lovakat tarthatnak és fiaik venniak, vétkeznek saját hazájuk és fiaik ellen, ha a sportnak ezt a nemét, — a kocsizást — a lovaglás elébe helyezik. Többnyire ezek siratják asztán fiaikat, ha sorozásra kerül a sor, a helyett, hogy örülnének s büszkének lennének s fiaikat jó korán a lóhoz, testedzéshez s pontossághoz szoktatnák.

Az arisztokraták, kik a lovaglás, futtatás és vadász sportjának hódolnak, — (sajnos, ma már szintén nagy részben az automobilt előnyben részesítik), — általában példátlanul nem szolgálhatnak, mert csak kevesen vannak olyan körülmények között, kik azt utánozhatják. Lehet azonban nagyobb pénziadások nélkül is lovagolni, mint azt hazánk némely vidékén látjuk is, há! Istennek, és 50 év előtt még többször látható volt.

Hány ezren nézik feszült figyelemmel végig a lóversenyeket, de ezek közül mily

T Á R C A.

Rehabilitálás és polgárjog.

A piacunkra hozott sokféle holuby, hiribi, pazdurki névre hallgató ehető gombafajok száma egyel megszaporodott. Nyilvános helyen, a Schmied-féle vendéglőben megtették az első *pöffeteg-gombát*. Minden utóbaj nélkül. Következhetik a többi is.

Ez az a rétlakó gombánk, melyet később, mikor már az ökönyvi röpdős, kávészínű port ereztve ver fel a lábunk a közlegelőn. Irtózik tőle ember, állat. Ilyenkor, ha éppen nem mérges is, de élvezhetlen, valamint akkor is, mikor lilás nedvre folyik széjjel.

Most fiatal korabeli ártatlansága az exakt természettudománybeli tárgyilagossá (a szedőgyerek „evőleges“-t ne szedjen) módszer kritikája, a tények kísérleti vizsgálása mellett állapíttatván meg: ez a gombafajunk is pozitív módon felvonulhat köfalkodó tótaszonyaink kosárcái útján az étlapunkra.

Az idők és körülmények (uborkaszegzen és laptöltelék): eme történelmi perspektívájának meg kell egy pillanatra állani, hogy legyen honnét számítani az időt, mikortul fogva szervezetünk legnagyobb zsar-

noka, gourmet gyomrunk egy újabb főzött, párolt, piritott és sütogetett médiummal elégítheti ki vérzomját, természetét.

A kísérlet első példánya méltó volt az ő historikai szerepéhez. Volt akkora, mint egy tudományos szintáig felfuvódott koponya. Körülete kitett 70 cm-t, átmérője 21-et. Így köbtartalma a hat cm.³-t tulhaladta. Súlyja 30 deka hijján másfél kilót nyomott. Fehérjertartalma 50,64% volt. Alakja szerint ohngebrechen tauglich; minősége szerint kívül-belül kívánatos; színezaga konyhaképes. Így mutatott éltében.

A kipurciózott ravatalon a kellő mennyiségű rántotta-szemfedővel körítve kívánatos iny- és orrosziklandozó illatárban uszott . . . ahhoz értő kezek gondozása szerint. Halála — miként már mondtuk — másét nem kívánta. Erkölcse szerint tehát bosszuállás nem lakozott puhán rugalmas, zsirűs kebelében.

A szelidség eme klasszikus példánya Jaross-bátyánk kertjében egy szerénytelenül terpeszkedő tökinda alatt meglapulva e hó 3-án találtatott. Találtatott pedig a már mondtott helyen két nappal később. Fürgén jött a világra. Igazságot szerető, beszédes gyermekszájak beszédése szerint alig kellett néhány óra a megszületéséhez. Ha tudja sorsát; ha megtanították volna

Nyizanyai Kálmán költeményét olvasni és énekelni, mely szerint

„Szegény anyám ha tudta volna,
Dehogy szült volna engemet”;

ha lett volna „lába”, hogy nagyot dobbantson ott a tökinda alatt erjedő sötét anyatalajra, bizonyára nem aietett volna amúgy gombamódrá megnövekedni.

De rövid földi életének sorsát túrtte, túrtte melankólikusan. (: Hiba ne legyen a szedés körül!): Már elevenen megalkudott az élvezoncoltatás kérdésével, Nirvánájának gondolatával, mikor t. i. ott Schmied-apó egy gilottinkéssel a kölni törvényszéki tárgyaláshoz méltó közkíváncsiság kíséretében mint egy lágykeblű cipót-cipőt felvágta. Igen, bőréből cipőt lehetett volna varratni.

Sőt már akkor megbékélt sorsával, mikor még ezen tortúra előtt szakértő szemek hitelesen megállapították róla azt, hogy ő kelme a kicserélhetőség szakasztott ugyanolyan, mint a milyet a Botanika-atyja, néhai való Liné Károly, upsalai egyetemi professzor úr, az Úrak 1753. esztendőjében *Globaria bovista* név alatt inventált be a tudományok korcsamájába. Sőt, illetve itt már sötétben — még az ellen sem protestált tudományos mártírumságában, hogy azon össel való azonosságát is megállapították, melyet az a bizonyos nálunk is járt frankus származású, *Carolus*

kevesen vannak ott a lovaglás, vagy a lovak miatt! Nem a lovaglás a főcél ott, hanem a játék, fogadások a nyereségek! — Tiltanak csak el a fogadásokat, akkor látnák, mily őrüsek a nézőhelyek! Mért érdeklődik a nagy közönség inkább a sikversenyek és nem az akadályversenyek iránt? — Nem tenyésztés szempontjából (minek minden sikversenyénél a fő dolognak kellene lennie), hanem csakis azért, mert sikversenyeknél magasabbak a fogadások. — A futtatás, mely előbb sport volt, ma űzlet — s házard-játékká süllyedt!

Ami a lovagláshoz szükséges, az megvan hazánkban, és pedig: jó lovak, jó terek és valódi vendégszeretet; mely utóbbi nem tesz különbséget, vajjon szalon — vagy lovagló öltözetben jelenünk-e meg. Tehát csakis a fiatalság jóakarátán mulik minden!

Mért van az, hogy az öregek egyenesen, a fiatalok pedig hajlott háttal járnak? Azért, mert az öregek fiatalon lovagoltak, ma pedig a fiatalok hajtanak! Ötven öreg között ma több sikkes jó lovast találunk, mint száz fiatal között.

Kedves olvasóimnak legtöbbje ellenfelemmé lesz — tekintve a most uralkodó életmódot; vannak azonban olyanok is, kik nézetemet osztják és kérdik: mint lehet ezen segíteni, még pedig nagyobb kiadások nélkül?

Vegyük tekintetbe pl. csak azokat, kiknek szülei lovakat tartanak. Létesítsünk lovas-egyleteket, mint ahogy vannak ú-zó-, vívó-, torna-egyletek. Ezen egyletek rendezésének kirándulásokat, kisebb és nagyobb távlovaglásokat, papir-vagdálék-vadászatokat stb. arányban a tagok, s lovak minőségével és mennyiségével.

Ezek olyan kedvtelések, mulatságok, melyek semmit sem kerülnek és amelyeken a résztvevők is szórakozást találnak.

Csak a kezdet nehéz; idővel azonban a résztvevők mind jobban szaporodának, mint a gombok meleg eső után.

Nem szegény az, ha másodrendű lovon ülünk, de nagy szegény, ha jó lovuuk van, s azt megülni nem tudjuk.

Sokat tehotnének e tekintetben az uradalmak tulajdonosai is, amennyiben fiatalabb gazdatiszteknek nem csak hogy hátsólat adnak; hanem még megengednek, azt is, hogy a tent emittett egyletek tagjaivá lehessenek és szabad-idejükben lovakat szolgálton kívül is használhassák.

Hiszzen ezt a katonaságúai is megengedik a tiszteknek.

Cluvius, szintén egy Botanikus-apánk — de még az ő „*Fungorum in Pannoniis*” stb. hosszú című s Auszverbiában éppen 1600-ban nyomtatódott *Plántás-könyvében* egy a mai finomult illedelem korlátai szerint ide le nem írható barsiasan magyaros névvel levezt meg s írja róla a következőket. „*Óriási példányai teremnek Dobó birtokán Léván, a mely nincsen messze a horvát határtól.*” — Becsből jött a szegény tatar, hát a mi becsületes tótjainkat horvátoknak nézte!

Eccel a óriási elődöknek meg mindig természetesen élt, jobban szólván élni akart ivadékat a megeveit és megivott tapasztalat után ezennel szintén átadjuk a további emlékezetnek, illetve a Dobó-vári gazdasszonyok utódainak. Fogadják a kiserkesztést szeretettel: és bizalommal, még ha netán — ami valószínű — kisebb példányok kerülnek is a kezecskéik közé! Mert a Közlegelőnkön, a Fűvelőnkön (: arra azonban a városi csorda jár, hát maguk oda gombászni ne menjenek :) már inkább csak ilyen kisebb termetűek teremnek. Egy egész asztaltársaságnak kiadós nagyságuk nem minden irda alatt nőnek. Hja, korcsosodnak. Mindezek után mi érdemesnek itejük a „*pöffeleg*”-et arra, hogy a lévai polgárjog nekik megadassék. *Cluvius* uram szerint ők is „*gyűkerék*” volnának, vagy mi!

Jobb volna ez minden tekintetben, mert nem volnának kénytelenek szórakozást a kaszinókban, a kártya-asztaloknál keresni.

Há! Istennek! vannak itt ott urak, akik előszeretettel lovagolnak; de, mert kevesen vannak, nem szívesen mutatkoznak; kerülnek a feltűnést. Ha lovas-egyleteket alapítanának, azaz felhívást tennének közzé, kétszázalékos mindenki jelentkeznék, aki elérhető közelségben és legalább némi keves előszeretettel van az egészséges és szép sport iránt. Sőt még más vidékeken is utazóikra talál a jó példa.

Erés akarattal s összetartással Magyarország ismét a lovasok országa lesz.

Morgó.

Különfelek.

— **Tábori mise.** Ó császári és apostoli királyi Felsőének legmagasabb születésnapja alkalmából, folyó hó 18-án, a Kossuth-téren tabori mise lesz. A szentmise 9 órakor kezdődik.

— **Barsvármegye új központja Léván** ha elhelyezést nyer, azon esetre a lévai polgárok ez évtavasán tartott értekezletükön fölajánlották a központi székház elhelyezésére szükséges terület és a lévai vár épületének megvétele s ezen célra kiki — legalább — évi állami adójának megfelelő összegadómanóztatás határozta el. — Ezen neemeslelkű önkéntes áldozatkészséget a Polgármester most változtatja át az illetőktől kikért kötelező aláírásokkal, s a képviselőtestület által kiküldött bizottsági tagokkal most járja be a várost. — A fölkerített polgárok közül egy sem vonja ki magát az önkéntes önmegadózatás alul. — Tegnapig 59739 korona lett kötelező aláírással a 100 koronánál több adófizető intézetek és polgárok által fölajánlva. Lapunk jövő számában megkezdjük az adómanóztatók által fölajánlott összegek nyilvános elismerésének közlését.

— **Szent István-ünnep Esztergomban.** Államalkotó nagy királyunk, Szent István emlékeztető Esztergom város, mint szállófogó, hazafias ünnepségi keretben üli meg az idén is. — A két napra tervezett ünnep kiváló alkalmul szolgál az öregei város nevezetességeinek megtekintésére. — A városi tanács mindent megtesz az ünnepségi nagyszerűségnek emelésére, miért is Szent István napján nagy diszponulást rendez, a vidéki körmenetek bevonásával, a Szécsényi-térről a főszékesegyházba, azután megkiszoruzza Szent István születési helyét, a várbástyák között lévő és Simor János bitoros herceggel által műtörténeli restauráltot kápolnában. — Az ünnepségi kiemelkedő része lesz az a magyar zenetörténeli énekelődés, amelyet a kiváló zenemű-érő és író Bogisich Mihály cím. püspök, esztergomi praelátus-kanonok rendez a bazilikában. — A főszékesegyház gazdag kintstára, a nagybecsű primási képtár és könyvtár, valamint a bazilika összes látnivalói a vendégek megtekintésére állanak. — Közben van Bány község is, az ujonnan restaurált Árpád-kori román-stílusú templomával, a dorogi és tokodi híres közbányák, Kovácsapatak klimatikus levegőjű kiránduló hely stb. — Esztergom, ez az öregei szab. kir. város, melynek századok viharaival megdcolt várfalain a nemzeti lobogó az ezerévs Magyarország dicsőségét hirdeti, örömmel várja nemzeti bucsujárás ünneplő közönségét.

— **Barsvármegye közigazgatási bizottsága** f. hó 11-én, kedden, délelőtt 10 órakor tartotta meg havi rendes ülését *Mailath* István, alispán, elnöklete alatt, melyen a bizottsági tagok, tekintettel a nagy nyári szünre, csekély számmal jelentek meg s az előadók egyike-másika is helyettesítéssel képviseltette magát. — Az alispáni jelentés tudomásul vétele után a jegyzőikar terjesztette elő a folyó ügyeket. Javaslatára a bizottság jóváhagyta a bessei román. kath. iskolások határozatát az iskolai pótdó kivétel tárgyában, néhány kivétel nélküli engedélyt véleményezett és egyáltalán kórházi ápolat után felmerült ápolási költségeket az országos betegápolási alaphoz való megtérítését hozta javaslatba. A kir. pénzügyigazgató az adók júlyus havi állapotáról tett jelentést, két jegyzőt hanyagsága miatt pénzbeli büntetéssel sújtva; a gr.-szentgyörgyi ref. egyházközséget a tanítói földek után járó adók megfizetésére kötelezte. A kir. főmérnök jelenti, hogy a kereskedelmi m. k. miniszter a bizottságnak Léva város és Monaco Mose vállalkozó között felmerült elszámolási ügyében hozott határozatát feloldotta és az egész ügyet a törvényhatósági közgyűlés elé utalta. — A kir. s.-tanfelügyelő a múlt hó folyamán engedélyezett államségelyekről, új tanítói állások segélyezéséről, a pálosnagymezői községi iskoláról s az ottani jegyző ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat beszüntetéséről, iskolai ingatlanok értékesítéséről számolt be a bizottságnak. — Felolvastattak végül a kir. ügyész és az árvasszéki elnök havi jelentései és az ülés 11 1/2 órakor véget ért.

— **Gyászhirek.** — *Dr. Semrecsányi Pál* nagyváradi püspök, aug. 8-án Srájoban elhunyt. Hétfőn temetik el Sáros Darócon. — *Vezinger Károly*, esztergomi praelátus-kanonok, 63 éves korában aug. 11-én jobb létre szenderült.

— **Gonoszság vagy gyermekesiny.** Nagy ijedelmet ált ki hetfőlő kedde virradó éjjel *Popellár János*, lévai lakos. A Káivárián lévő kis házikóját ismeretlen tettesek megtámadták. Úgy 11 órakor kapcsokkal estek neki az épület falának; de arra menő kirándulók megzavarták a betörőket. Két órakor újra visszatértek, addig *Holl Sándor* szülőjében garázdálkodtak. A félerett fűrtözet süreteltek. Az ijedségen kívül nagyobb baj nem történt. — Több oldalról érkezett panasz arra nézve is, hogy a Tanítóképző új telkére sürgősen kellene kerítést építeni, mert a nyitva levő telken lopják az éretlen gyümölcsöt és rongálják meg a fákat is.

— **Zselizén, a kézimunka, kis- és házi ipar** felendítése céljából gróf *Coudenhove Kunóné* védnöksége alatt a román. katolikus iskolák termeiben 1908. évi augusztus hó 20-tól 23-ig bezárólag táncvizsgálatmal egybekötött játékonyszélu iparkiallítás megnyitása 1908. évi augusztus hó 20-án délután fél 3 órakor lesz. Belépti díj: személyenként 40 fillér, gyermekek a felet fizetik. Táncvizsgálat a megnyitás napján, esti 7 órakor a zselizi kaszinó kerthelyiségében. Kedvezőtlen idő esetén a teremben lesz megtartva. Beléptijegy: személyjegy 1 kor 50 fill., családjegy 3 kor. 50 fill.

— 15g. —

— **Gazdasági cseléd megjutalmazása.** Elsomorított tény, hogy manapság bátran mondhatjuk a hű cselédéről: ritka mint a fehér holló. Régebben nem úgy volt. A jóra való cseléd, ha jó gazdára akadt, meghecsülte azt, nem keresett mást s a gazda nem bujtá örökké a cselédszerzőket. A gazda- és családjához való tartozandóság érzete évek során tudattá vált a jó cselédben, aki abban kereste ambícióját, hogy gazdája őt mentül jobban becsülje meg. Tudta a jó cseléd, hogy a hosszú hű szolgálat jó biztosíték a roskadozó aggkor kényérkereső gondjai ellen. Bizony ritka dolgot is volt akkor, hogy aki suhancokorában ptykés spencerben került a bakra, vénségére az utca szemetét söpörni, vagy a betevő falatját rongyosan keresni kénytelen lett volna. A ritka hűségű cselédék sorában, látjuk *Stancsik Jánost*, a kiskereskenyi Mailáth ház vincellérjét is, kinek 40 éves hű szolgálatát özv. Mailáth Istvánné úri házában Kis-Kereskenyben, e hó 9-én szép ünnepély keretében jutalmazták meg. *Nándory Pál* báti főszolgabíró a községi előjáróság és az egész egybegyűlt Mailáth-család jelenlétében adta át szép beszéd kíséretében az ünnepelt öreg szolgának, ki most is jó, testi lelki egészségnek örvend. Darányi földmivelségi miniszter elismerő oklevelet s az 5 darab aranyat. Az ünnepelt hű cseléd könnyekig meghatva vette át jutalmát, melynek az anyagnál jóval nagyobb erkölcsi értékét és jelentőségét úgy ő mint a jelenlevők egyaránt felfogták. A jutalmazás után kedélyes lakoma fejezte be az ünnepélyt a kastély verandáján és az előtte levő arnyas porondon. Intra octavam mi is kocintunk a derék *Stancsikkal*, kívánván nékie: adja a jó Isten, hogy a kiskereskenyi szülőbogyonyigait még számos éven át jó egészségben nyesegeisse, és azok minden csejje, még jobban forrassa őt össze derék gazdával.

— **Esküdtszéki tagok összeírása.** Az 1909. évben érvénnyel bíró esküdtszéki tagoknak Léva városban összeírt névsorát a polgármester aug. 11-én felterjesztette a kir. tázék, elnököhöz, — az esküdtszéki tagok létszáma Léva városból 537.

— **A zsarnóczai deák ifjuság f. hó 22-én a sörházi casinó nagyereményes érdekes műsorú hangversenyyel egybekötött játékonyszerű táncmulatságot rendez mely alkalommal a „Három egyszerre” című egy felvonásos vígjátékot is adják elő. Kezdeté 8 órakor. A tiszta jövedelem a zsarnóczai kath. templomban építendő főoltárra lesz fordítva s felülfizetések is ezen célra közzsönnettel fogadtatnak. Belépő díj 2 K. — és 1 K. 40 fillér.**

— **Tíz éves egylet.** A Magyarországi Munkások Rokkants és Nyugdíj Egyletének Zólyomi Fiókgyűlése tíz év előtt alakult meg. Fennállásának ez évfordulóját ünnepelte f. hó 2-án. — Egy szerény menetet vonult végig e nap reggelén a városon. Alig voltak 40—50-en. Ha idegen látta e menetet, nem is sejtette volna, hogy 500 tagot számláló emberbaráti egyesület tagjai mennek benne. Febérruhás kis lányoktól kisérve ment az egylet áldásos működésének első helybeli tanúja: *Friedl Vencel*, ki heti 30 fill. befizetés után most 10 év múlva havi 48 korona segélyt élvez életfogytiglan. Fekete szemkötés volt rajta, mert szegény felebarátunk, a becsületlen munkának tiszteletreméltó rokkant katonája — világtalan.

— **A vasut kedvezménye Szt István napján** Szent István napján a Budapestre utazók közönségnek ez idén is meg lesz a vasutakon a szokásos kedvezmény.

— **Baromfi kiállítás.** A Nyugatmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesülete karöltve a Baromfitenyésztők Országos Egyesületével f. évi október hó 25-26 és 27-én Sopronban Országos Baromfi kiállítást és tenyészbarmfi-vásárt rendez. — Ezen kiállításon az osztrák és magyar földmivelségi kormány, ugyszintén a Nyugatmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesülete e nemes baromfi-szükségletét fogja beüzemelni, miért is előreláthatólag nagyszámú nemesfajú baromfiinak jó áron való értékesítése less lehetséges. Az esetle-

ges érdeklődőket kérjük a Nyugatmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesületéhez, Szombathely, fordulni, hol a bővebb felvilágosítások szívesen megadhatók.

— **Sörárpavásár Pozsonyban.** Az augusztus 15-én megtartandó vásár iránt állandóan nagy az érdeklődés. A termelők már is igen jelentékeny árpa-mennyiségeket jelentettek be eladásra. Az előjelökből ítélve az idei vásár erősen túl fogja szárnyalni az eddigi árpa-vásárokat.

— **A husárok leszállítása.** Miután az idei gyenge takarmánytermés miatt az utóbbi hetekben különösen alacsonyra szállt le az élő marha ára, mészárosaink azonban ennek daczára nem mutatkoztak hajlandókra a marha- és borjú árának leszállítására, — városunk polgármester határozatilag fölhívta a helybeli mészárosokat, hogy hajlandók-e a marhahúst árát leszállítani s azt a következőleg osztályozva árulni: I-ső oszt: marhahús 1 kor. 12 fill., 2 od oszt: marhahús 1 kor. 04 fill., 3-ad oszt: marhahús 96 fill., mert ha 3 nap alatt erre vonatkozólag írásbeli nyilatkozatot nem nyújtanak be hozzá, — úgy hatósági intézkedéseket fog igénybe vésni. Erre a helybeli mészáros-mesterek beadták nyilatkozatukat, — hogy miután e hóra már a régi árban tették meg bevásárlásaikat, csak szeptember hó I-ső napjától kezdve kötelezik magukat a marhahúst a fenti osztályozás mellett azon árakért árusítani. A borjúhúst pedig 1 kor. 20 fill. és 1 kor 40 fill. árban hajlandók kimérni.

— **Szociális kurzus.** Besztercebányán f. évi aug. hó 15. és 16-án szociális kurzussal egybekötött kerületi nagygyűlés lesz. A *Léva Ker. Munkásegylet* hat tagú kiküldöttje által vesz részt a kurzuson.

— **Ájándék-munkagép.** A m. kir. kereskedelmi miniszter *Martinovich* Károly besztercebányai asztalosmesternek — ki ez iparágban valóban büszkesége lehet — 4200 K. értékű munkagépet adományozott.

— **A F. M. K. E. évkönyve.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület előkészítése terjedelmes kötetben számol be az egyesület 1907/8. évi munkásságáról. A jelentés, mely *Clair Vilmos* főtítkár munkája, elmondja, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter, az elnökség felterjesztésére elhatározta, hogy a mennyiben Nyitra-vármegye és Nyitra város is hozzájárulnak, Nyitra közművelődési házat építtet.

Az egyesület kezdeményezte a mozgalmat, hogy az *En Ujság* az ország nemzetiségi vidékei, az iskolás gyermekek számára állami költségen fizetessék elő, amit a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1911-re meg is ígért; azonkívül az elmúlt évben is sikerrel folytatta a felvidéki iparostanoncoknak magyar vidékekre, magyar mesterekhez való közvetítését, ugyszintén egész árva öt gyermeknek magyar szülőkhöz való örökbeadását. A magyar istentisztelet behozatalának előmozdítása céljából, az egyesület, vallásfelekezeti külömbösg nélkül, több felvidéki hitközségnek ajándékozott magyar énekes és imakönyvet; közbenjárt az egyesületi óvónők fizetésének rendezése ügyében; tevékeny részt vett az Országos Közművelődési Kongresszus rendezésében és az Országos Közművelődési Tanács megalakításában, anyagilag segítette a hazafias célokat szolgáló egyesületeket; magyar dalosköroket, műkedvelői társaságokat és olvasóköroket szervezett; fönntartott és segélyezett 38 kisedzőt; fölláított 127 falusi könyvtárat; új óvodát szervezett. Koros nyitrai megyei községben, szóval ott volt mindenütt, a hol a felvidéki magyarság érdekeinek előmozdítására volt szükség. Az egyesületnek 6950 tagjavan, vagyona 325,772.98 korona (vagyonsgörögös az 1907 évben 18,322.29 korona), évi szükséglete 81,720 korona, amelyhez az állam 9000 korona segitséggel járul. A magyar nyelvnek és szellemnek az iskolában és azon kívül való eredményes terjesztéséért az egyesület az elmúlt évben 2750 koronát fordított az érdemes tanítók, tanítóknak és óvónők jutalmazására, az egyesület nagydíjával, a 200 koronás *Thuróczy* Vilmos juttatással való kitüntetésre pedig *Melega* Miklós szepesmegyei zakárfalvai tanítót

ajánlja a nagygyűlésnek, aki 1883. óta tanítóskodik, egymaga 200 mindennapi iskolás gyermeket, válogatott tanítással oktatva, teljesen magyarrá tett, ugyannyira, hogy ezen tótajku községben immár nemcsak a vallásoktatás, de a templomi éneklés is magyarul folyik, ujabban pedig erőlyes és ádásos munkát fejt ki az alkoholizmus ellen.

— **Néptanítók harmadik korpótléka.** A jogosult közszéki és hitfelekezeti elemi népiskolai tanítók III. évtötdös korpótlékának kiszolgáltatásáról a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr 1908. évi 79,336. számú, s a vármegyei közg. bizottsághoz intézett leiratában ekkétt rendelkezett: — „A közszéki és hitfelekezeti elemi iskolai tanítók és tanítónők szolgálati idejének az évtötdös pótlék szempontjából való beszámitását illetőleg az 1907. évi XXVII. t. c. 3. §-a az 1893. évi október hó I-ét állapítja meg, mint kezdő időponatot, s így a jelzett naptól megakadályozás nélkül működtetés összes tanítók és tanítónők részére 1908. évi október hó I-étől a III. évtötdös pótlék esedékessé válik. Mivel pedig súlyt helyezek arra, hogy az érdekeltek tanítók jogos illetményeiket, úgy amint azt az 1907. évi 27. t. c. részökre biztosítja is, az esedékesség beálltával pontosan megkapják felhívom a Bizottságot, szólítsa fel a törvényhatósági területén levő összes iskola fenntartókat, hogy az igényjogosult tanítók III. évtötdös korpótlékának kiszolgáltatásáról haladéktalanul gondoskodjanak, és pedig olyképp, hogy amennyiben erre saját anyagi forrásaikból fedezetlen nem rendelkeznek, a megfelelő államségely engedélyezéséért folyamodjanak. Ezen korpótlék államségely utalványozása körüli eljárás egyszerűsítése és gyorsítása, illetve a Bizottság megfelelő tájékoztatása céljából közlöm, hogy mindazon igényjogosult tanítókra (tanítónőkre) vonatkozólag, akik évtötdös pótlék címén már évek óta államségelyt, semmiféle okmány sem terjesztendő fel, hanem csupán az iskolaszéknek az államségelyt kérő folyamodványa mutatandó be, amelyben az iskolaszék részéről igazolandó azon körülmény, hogy az illető igényjogosult tanító (nő) a kérelmezés idején a kérdéses iskolában működik. A kérvényeket a Bizottság, az 1907. évi XXVII. t. c. vonatkozó szakaszainak szemmel tartásával eszközölt tüzetes elbírálás után, a mellékelt kimutatás felhasználásával, adóhivatalok szerint csoportosítsa és a kimutatás egyes rovatának pontos kitöltése mellett, az esedékes korpótlékok utalványozása végett legkésőbb f. évi augusztus hó végéig hozzám jelentése kíséretében terjeszse fel. Megjegyzem azonban, hogy oly tanítók, kiknek eddigi évtötdös pótlékát az iskolafenntartó fedezte és az államségely csak ezuttal, t. i. a III. évtötdös pótlék fedezésére kérelmeztek, ezen kimutatásba be nem foglalhatók. Mihez tartás és tájékoztatás végett értesítem egyidejűleg a bizottságot, hogy hasonló eljárás követendő jövőben minden oly esetben, midőn korpótlék című államségelyt már évtötdös tanító újabb évtötdös pótlékra nyer igényt. Ugyes esetben azonban, midőn korpótlékok még nem élezvő tanító részére nyílik meg az igény, vagy amidőn az esedékes korpótlékokat előzőleg az iskolafenntartó fedezte, a vonatkozó kérvények a szóban forgó törvény végrehajtási utasításában felsorolt összes okmányokkal szabályszerűen felszerelendők.”

— **A „Jegyesek Albuma”** című vállalat eljárást illetőleg az aradi kereskedelmi és iparkamara a következőket közli: Néhány hét előtt a „Jegyesek Albuma” c. budapesti vállalat ügynökei végigkérlezték az aradi kereskedőket és iparosokat, akiknek egy részét — mintegy nyolczvanat — valótlannak bizonyult és megtevésztő előnyök kiáltásba helyezéssel sikerült rávenniük, hogy a nevezett album részére hirdetések adjanak fel. Az említett ügynökök azt ígérték, hogy minden kereskedő és iparos-szakmából csak egy-egynek hirdetését veszik fel; kijelentették és a hirdetés tartalmazó album Arad, illetve Aradmegye területén minden úri jegyespárnak meg fog küldetni s ezek szétküldését az egyik aradi kir. közjegyző fogja megállapodás folytán igazolni, s ennek ellenében a hirdető annyiszor tíz-husz fillért fizet, a hány címre az album szétküldtetett. — A megrendelőnek azonban csakhamar meggyőződést szerzett arról, hogy az ügynökök egy azon szakmában öt-hat cég hirdetését is fölvetők; kiderült, hogy a közjegyző őket a nevével hiva'közönszra föl nem jogosította. Ezen kívül a „Jegyesek Albuma” cég kiadványát nemcsak az úri családoknak, hanem a paraszt, teljesen vagyontalan jegyespároknak is megküldte, s ezáltal hiteletlen nagyösszeget követelt és támasztott a hirdetők ellen. — Midezek hatása alatt az érdekeltek aradi kereskedők és iparosok tudatták a vállalatot, hogy a megrendelőt, illetve a hirdetésre adott megbízástól visszáltoznak. A vállalat azonban ügyvédje után közölte, hogy e visszáltopest csakis 10000, azaz tízezer, korona kárpótás ellenében hajlandó tudomásul venni és a megrendelőket törölni. — Azt hisszük, hogy a kereskedelmi és iparos közönségünk ezek után nem fog lépni menni, hanem kellő elbánásban részesíti majd az ő rábeszélési igyekvő ügynököket.

— **Mennyi a váltópénz?** A hivatalos lapban beszámol az alicai számvévszék az 1908. évi második negyed végéig vert, forgalomba bocsátott és készletben maradt fémváltópénz állományáról. E szerint most forgalomban van 4,541,981 darab öt-koronás, 50,037,330 darab egykoronás, 64,609,084 darab huszfilléres, 72,051,117 tízfilléres, 315,559,077 kétfilléres és 77,511,218 darab egyfilléres.

— **A lexikon.** Pistuka még csak óvodába járt, de erősen meg volt győződve, hogy olvasni tud, mert a fononimikás előszókkal sokszor játszott együtt.

A mama rajtacsip, a mint szedres kezével forgatja a Pallas egyik kötetét.
Mit csinál, Pistuka? Beszennyezted a könyvet!
— Nem, mamukám! Csak az új lapdámat keresem meg.
— A lexikonban?!
Igen.
Apa mondta, hogy ebben a nagy könyvben mindent meg lehet találni.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Feljethetetlen emlékü édes jó Atyám, Istenben boldogult id. **Juhász Pál** nagysallói ref. lelkész, volt barsi ref. esperes elhunytá felett a részvétnek oly nagy megnyilatkozását tapasztaljuk, hogy hálánkat mindenki vel szemben egyenként nem róhatjuk le. Ez uton mondok tehát a gyászoló család nevében is mindenkinek hálás köszönetet.
Nagysalló, 1908. aug hó.

Juhász Pál.
nagysallói ref. h. lelkész.

Tekintetes szerkesztőség!

Nem tudom, a rossz mérleg vagy sajtóhiba okozta-e, hogy az udvarunkban talált óriási *pöfftetegyombóknak* súlyát a *Bars* legutolsó számában annyira lebecsülték?
Az meg éppen nem tartom valószínűnek, hogy 20 perc alatt, amíg *Kriek* barátomhoz ért, 30 Dg.-ra aszott volna össze! Mert, amikor a feleségem a tökindák közül kiemelte, azonnal megmérjük és a súlya: 153 Dg. volt.

Gombám reputációja követeli, hogy ezen soraimnak a lapban egy kis helyet szorítsanak sziveskedjék. Együttal ígérem, hogy a pedagógusok asztalát adandó alkalommal máskor is szivesen dekorálom hasonló izletes falatokkal.

Léva, 1908. aug. 12.

Jaross Ferenc.

Köszönetnyilvánítás.

A *Lévai Ker. Munkásegylet* tagjainak arányában megnagyobbította lakását. Az építkezésben sok nemeslelkű munkaadó sietett az egyesület támogatására.
Egy jótévé 500 koronát adott. *Monaco* Mose 1000 téglát, *Ordóly* Lajos jutányos áron meszet, *Szauer* Izidor és *Mór* sajátáiban épületet, *Weisz* és *Missák* kedvezményes áron cseropet, *Braun* Adolf több ingyen fuvart, a város pedig 10 m³ homokot adományozott.
Fogadják a kegyes jótévék az egyesület hálás köszönetét.

Léva, 1908. aug. 14.

Jónas Imre,
elnök.

Köszönetnyilvánítás.

Ifj. **Mailáth Istvánné** urasszonytól *Aranyosmarótról* 20 kor., *Csejki* község előjáróságától 4 kor., *Garanszón* előjáróságától 4 kor., összesen 28 kor. készpénz adományt kaptunk „*Szefania*” árvaházunk céljaira.

Amidőn fenti összeg kézhez vételét nyilvánosan is van szerencsénk említeni, fogadják a nemeslelkű adakozók a leghalásabb köszönetünket.

Léva, 1908. augusztus 12-én.

Leidenfrost Tódorné, Faragó Sámuel,
nögyel. tb. elnök. nögyel. titkár.

Hivatalos közlemény.

124/1908 E. szám.

Meghívó!

Léva r. t. város képviselőtestülete 1908. évi augusztus hó 19-ik napján — szordán — d. u. 4 órakor, a városi színház nagytermében, rendkívüli közgyűlést tart, melyre a képviselőtestület összes tagjait tisztelettel meghívom.

Léván, 1908. évi, augusztus 14-én.
Bódogh Lajos
polgármester

Lévai piaciárak.

Rovátvezető: Kónya József rendőrkapitány
Buza m.-mázánként 20 kor. — fill. 21 kor. 20 fill. — Kótszeres 18 kor. 40 fill. 19 kor. 20 fill. — Rozs 18 kor. 20 fill. 18 kor. 60 fill. — Árpa 14 kor. 60 fill. 17 kor. 40 fill. — Zab 15 kor. 70 fill. 16 kor. 40 fill. — Kukorica 16 kor. 50 fill. 16 kor. 70 fill. — Lenecs 23 kor. 40 fill. 23 kor. 80 fill. — Bab 16 kor 10 fill. 17 kor. 40 fill. — Kéles 9 kor. 60 fill. 9 kor. 80 fill.

Jegyzések nyersaruért 100 kilonként:
Őszi borsó, idei termés 26—28 kor. — Őszi borsó, régibb áru 18—20 kor. — Szontjános rozs 21—23 kor. — Őszi búkköny 28—32 kor. — Szószós búkköny (Vicia villosa) 42—44 kor. — Mustármag 52—54 kor. — Biborhero 40—42 kor.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1908 évi augusztus hó 9-16i 1908 évi augusztus hó 16-ág

Születés.

A szülők neve	A gyermek neme	A gyermek neve
Kis Lajos Cseuger Teréz	fiú	Lajos
Rohács Gyula Szabó Rozália	fiú	Gyula Gyözö
Vajsz Pál Hovszki Izabella	leány	Ilona

Házasság.

Völegény és menyasszony neve	Vallása
S. Német István Német Rozália	ref.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Jakab Irma	10 hónap	Hév. ből.
Stubnya Ignác	60 éves	Tüdőelégárgarat

Nyiltér

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Egyhe, oldó háziszor mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az élő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Fajdatom oszlaptó és erősítő **bedörzsölés,** elismert, régi jóhírnevű háziszor szagattatás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára 1 kor., 1.00

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Iskolaszolga kerestetik.

Magyarhonos, róm. kath. vallású, katonaviselt 25—30 év körüli, büntetlen előéletű, magyarul irni és olvasni tudó, tisztaság szerető, józan életű, ügyes, lehetőleg gyermektelen, erős testalkatu iskolaszolgát keresek, aki a gimnázium összes helyiségek, gyűjtemények és szertárak, rendben és tisztán tartásával, fűtésével és világításával járó munkát, nemkülönb az a munkát, mely az igazgatóságnak más, hatóságokkal és a közönséggel való érintkezéséből ered, pontosan, elvégezni köteles. Fizetése a városi szolgákat megillető laktéren kívül, évi 600 K. három év eltelte után évi, 700 K. és 8 évi szolgálat után 800 K. A gimnáziumi épületben lakó szolga laktéren nem részesül.

A pályázók augusztus hó 25.-ig a délelőtti 9—11 óra közben okmányokkal jelentkezhetnek a gimn. igazgatóságnál. Az eredményt 26.-án tudják meg. A felfogadott szolga augusztus 30-án köteles szolgálatba lépni.

Léva, 1908. aug. 12.-én.

Cserhelyi Sándor,
főgimnáziumi igazgató.

Superphosphat chilly-sapheoter őszi szállítására, ajánlom a legelősebb versenyárakban kies és nagy mennyiségben esetleg kocsirakományonként. *Werbofszky Joachim Léva, Bars-megye.*

Kőfaragó. Lépcső, kockakő sirketat és bármimemű szakmámba vágómunkát és bármily nagy megrendelést is a legjutányosabb árban elvállalok — Nagybecsű megrendeléseket pontosan teljesít *Bukovics István* kőfaragó m. *Vámos-Ladány.*

Eladó ház. Léván, a Teleky-utcában egy két lakásból álló ház szabad kézből eladó. Felvilágosításul szolgál a tulajdonos megbízottja dr. *Kersék János* ügyvéd Léván.

Kályha raktáramat az eddigi Szepesi utca 19 szám alól *Szepesi utca 12 szám alól Schubert féle házba helyeztem át.* *Kohn Manó* kályhamester Léván.

Pincze. Bati uton 1 nagy pincze bérbe adó. Bővebbet *Frommer Ignác* dohányárusnál Léván.

Kiadó lakás. Két esetleg három szobás lakás nov. 1-től kiadó. Bővebbet Léva, Kohári-utca 46. szám alatt.

Zsákkölcsönző Léván ad kölcsön zsákokat egy helyben mint vidékre, valamint új ponyvákat és zsákokat is jutányos áron elad *Ungár Adolf Léva Kohári utca.*

Eladó szőlő. O-bán hegyen, közel hajlék és pincével eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos *Horváth Imre.* Ladányi utca 23. szám.

Olosó áram feltűnést keltenek!

Egy elektro-goldin horogony Rement-Zsebóra 3 std Roskopp-szabadalom. Elektrolánccal 1 trt 95. 3 drb egyszerre véve 5 frt. 50, 6 drb. 10 frt.

IGNATZ CYPRES.
Krakau Florianersgasse 49.
Di szes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Császárfürdő Bpesten. Nyár és tél gyógyhely, a magyar Irgalmás-rend tulajdona. Elsőrangú kénés hévíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kenyelemes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márvány fürdők; hő-lég-, szénsavas-es villamos vízfürdők. Ió-kúra. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

KÖNYVKERESKEDÉSÜNKBEN tanuló felvétetik

Csakis néhány gimnáziumi osztályt végzett ifjú vétetik fel.

NYITRAI és TÁRSA LÉVA.

Kiadó bolt.

Forgács-féle „Kalvintéri“ házban — (a város központján) — egy kirakattal ellátott bolti helyiség 2 műbelyszobával kiadó; értékesíteni a tulajdonosnál; ugyanott saját termésű jó, zamatos fehér és vörösbőr 50 lit. felül kapható.

Kerületi képviselőt

keres, gazdasági gépeinek árusítására a

Nicholson gépgyár
részvénytársaság

BUDAPESTEN, VI., Váci-út 17. sz.

NESTLÉ

GYERMEKUSZTJE

csecsemők lábbadozók
gyomor bajosok részére

A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA

Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

Görös csillapító szélhajtó

Hodony-csöppek

1844 óta használatban levő étvágy. gerjesztő, emésztést elősegítő háziszer.

Egy üveg ára 1 k.

Két üvegnél kevesebb (2 K. 50 f. utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula gyógyszerárban
Gloggnitz (Alsó-Austria.)

Eladó

circa 100 Hektoliter 5-7 hektoliteres prima boros hordó.

Bővebben Amstetter Imre dohánygyárujánál érintkezhetni.

Motorvevők figyelmébe

Herkules-motorvállalat.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja egy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, leggyeszerűbb benzinkomobillait, melyek V. ker. Váci ut 30 szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes
jótállást
kifogastalan
üzemért

Üzemzavarok kizárva.

Bámulatos egyszerű szerkezet!
Rendkívül csekély benzinfogyasztás!!
13-14 éves fiu is kezelheti!
Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!
200 drb. elismerő levél a Magyarországon üzemben lévő motorokról

BAZAR

LÉVA, PETŐFI-UTCA 9.

Meglepő olcsó áron kapható, mindennemű gyermekjáték, erszények női és férfi nyakkendők, gallérok, kényes, kötények, haj-, ruha- és fogkefék, harisnyák keztyűk, hajűk, oldal és bontófésűk, legyezők, különféle szappanok.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult községnél, oszánl és meghűléseknel, bedörzsoleséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz“.

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szótküldés.

Tisztíts csak

Globusz

fémfiszító kivonat

A legjobb tisztítószere a világon

GAZDASÁGI CIKKEK:

gabonaszákak, gépszijak, vízmentes ponyvák stb. stb. gyári áron.

Portland és románcement, stukatórna, kátrány, carbolium, carbít, benzín, creolin, carbolpor, elormész, carbolsav, naftalin, kék- és zöld galic, kekpör és kénpör, gyanta, raffishámo, petrolcum, repceolaj, tolvot'aszir, fagygy, kender, kóc, gummi és aszbesztárú, kocsikenő mashaó, cocusa növényzsir, tarlórépamag stb.

Esetek, meszelek, linoleum, lakk festékek minden színben.
Husvágók, darálók, zománc.

laltgépek, jégszekrények, fürdőkádak, sárgaréz- és vaságyak, mosdók, kerékpár, fényképezési gépek és kellékek, toránakészletek, halász-horgok, villanycsengő készletek stb. nagyválasztékban kaphatók

KERN TESTVÉREKNÉL LÉVÁN.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — ujonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgálok.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ** féle gözcséplő készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságban valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Meghívók

diszes kivitelben készítettnek
Nyitrai és Társánál Léván.